

Białystok, 10.07.2025r.

Prof. dr hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz

Klinika Psychiatrii

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

Recenzja pracy doktorskiej Małgorzaty Rydzewskiej pt. „Analiza znaczenia regulacji emocji u osób uzależnionych od alkoholu”.

Promotor: prof. dr hab. n. med. Andrzej Jakubczyk

Promotor pomocniczy: dr n. med. Justyna Zaorska

Rozprawa doktorska lek. Małgorzaty Rydzewskiej dotyczy znaczenia regulacji emocji u osób uzależnionych od alkoholu.

Szacuje się, że ponad jedna trzecia osób z rozpoznaniem zaburzeń psychicznych używa w sposób szkodliwy, bądź jest uzależniona od substancji psychoaktywnych, w tym najczęściej od alkoholu. Jednocześnie u ponad połowy osób uzależnionych od alkoholu stwierdzono współwystępowanie innych zaburzeń psychicznych. Uzależnienie od alkoholu jest związane z częstszym występowaniem m.in. zaburzeń nastroju, w tym zaburzeń afektywnych dwubiegunowych, czy zaburzeń lękowych. Regulacja emocji odgrywa kluczową rolę w uzależnieniu od alkoholu, ponieważ wiele osób sięga po alkohol jako po sposób na radzenie sobie z trudnymi emocjami, takimi jak stres, lęk, depresja, czy złość. W związku z tym prawidłowa/konstruktywna regulacja emocji jest niezbędna w procesie wychodzenia z uzależnienia od alkoholu, gdyż pozwala na lepsze zrozumienie i zarządzanie własnymi emocjami/reakcjami. Powyższe pokazują, że temat podjęty przez Doktorantkę jest jak

najbardziej aktualny, interesujący oraz niezwykle istotny z punktu widzenia zdrowotnego oraz społecznego.

Rozprawa doktorska lek. Małgorzaty Rydzewskiej ma formę spójnego tematycznie cyklu trzech publikacji (pracy pogładowej oraz dwóch prac oryginalnych), obejmujących 1 - porównanie umiejętności regulacji emocji, tolerancji dystresu i pozytywnego wyobrażania mentalnego w grupie osób uzależnionych od alkoholu i osób zdrowych, 2 - ocenę zależności między regulacją emocji a tolerancją dystresu u osób uzależnionych od alkoholu, a także 3- ocenę związku pomiędzy regulacją emocji, objawami depresyjnymi a pozytywnym wyobrażaniem mentalnym u osób z zaburzeniami związanymi z używaniem alkoholu.

Sumaryczna punktacja cyklu trzech prac wynosi 6,7 IF oraz 280 MNiSW, choć brak było informacji na temat punktacji czasopism w rozprawie. W dwóch pracach doktorantka jest pierwszym autorem, w jednej drugim. Rozprawa doktorska liczy 106 stron i ma układ klasyczny dla prac doktorskich w formie cyklu publikacji -zawiera spis treści, wykaz stosowanych skrótów, wprowadzenie, cele badawcze i założenia pracy, opis metodologiczny, wyniki oraz ich dyskusję, wnioski, piśmiennictwo, streszczenia, kopie publikacji będących podstawą rozprawy doktorskiej, oświadczenia współautorów, a także bibliografię.

Rozprawa napisana jest jasno, pod względem merytorycznym nie budzi zastrzeżeń, a proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami są odpowiednio zachowane.

We wstępie, Autorka w bardzo jasny i uporządkowany sposób przedstawiła teorie zaburzeń regulacji emocji, jako cechy wspólnej dla wielu stanów psychopatologicznych, w tym uzależnienia od alkoholu, a także przedstawiła stosowane w takich stanach strategie regulacji emocji. Autorka posłużyła się aktualnym piśmiennictwem.

Cele badawcze zakładały analizę zależności pomiędzy regulacją emocji, a tolerancją dystresu, pozytywnym wyobrażaniem mentalnym i objawami depresyjnymi u osób z rozpoznaniem uzależnienia od alkoholu. Cele szczegółowe obejmowały 1- porównanie umiejętności regulacji emocji, tolerancji dystresu i pozytywnego wyobrażania mentalnego w grupie osób uzależnionych od alkoholu i osób zdrowych, 2- ocenę zależności między

regulacją emocji a tolerancją dystresu u osób uzależnionych od alkoholu, 3- ocenę związku pomiędzy regulacją emocji, objawami depresyjnymi a pozytywnym wyobrażaniem mentalnym u osób z AUD (Alcohol Use Disorders).

„Materiał i metody” Doktorantka opisał satysfakcjonująco (także w poszczególnych pracach). Grupę badawczą stanowili pacjenci całodobowego oddziału terapeutycznego dla osób uzależnionych od alkoholu spełniający kryteria rozpoznania uzależnienia od alkoholu w/g Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób ICD-10. Grupa kontrolna składała się z osób, u których wykluczono rozpoznanie AUD i innych zaburzeń psychicznych (zdrowi dorośli). W celu oceny badanych zmiennych wykorzystano następujące kwestionariusze: Skalę Trudności Regulacji Emocji DERS (Difficulties in Emotion Regulation Scale), Skalę Tolerancji Bólu Niedokrwiennej IPT (Ischemic Pain Tolerance), Zadanie Prospektywnego Wyobrażania PIT (The Prospective Imagery Task), Skalę Elastyczności Regulacji Emocji FlexER (Flexible Emotion Regulation Scale), Skalę Depresji Becka BDI (Beck Depression Inventory) oraz Skalę Aleksytymii TAS-20 (Toronto Alexithymia Scale).

Uzyskane wyniki zostały klarownie przedstawione. Autorka zaobserwowała, że osoby z rozpoznaniem uzależnienia od alkoholu charakteryzują się istotnie gorszą regulacją emocji, istotnie niższą tolerancją dystresu i istotnie mniej wyrazistym pozytywnym wyobrażaniem mentalnym w porównaniu do osób zdrowych. Ponadto u osób uzależnionych od alkoholu zaobserwowała, iż mniejsza tolerancja dystresu wiąże się z istotnie gorszą regulacją emocji. W tej samej grupie wykazała, iż bardziej wyraziste pozytywne wyobrażanie mentalne ma istotny związek z mniejszym nasileniem objawów depresyjnych i lepszą regulacją emocji. Następnie lek. Małgorzata Rydzewska ujęła w logicznie ujęte wnioski, podsumowując, iż diagnoza AUD jest istotnym moderatorem związku między elastycznością regulacji emocji a intensywnością emocjonalną pozytywnych obrazów mentalnych (wyższa intensywność emocjonalna pozytywnych obrazów mentalnych wiązała się z większą elastycznością regulacji emocji u osób uzależnionych od alkoholu i mniejszą elastycznością regulacji emocji u osób zdrowych).

Podsumowując, badania podjęte przez lek. Małgorzatę Rydzewską znajdują pełne uzasadnienie, zostały zaplanowane i przeprowadzone w sposób prawidłowy metodycznie, a uzyskane wyniki Doktorantka przedyskutowała w sposób dojrzały, wykazując się szeroką znajomością literatury.

Nie mam uwag merytorycznych do napisanej pracy.

Reasumując, przedłożona do recenzji rozprawa doktorska lek. Małgorzaty Rydzewskiej, na którą składają się trzy publikacje, które zostały opublikowane w renomowanych czasopismach, zawiera dane o istotnym znaczeniu naukowym i praktycznym, a uzyskane wyniki stanowią znaczący wkład do dotychczasowej wiedzy na temat roli regulacji emocji u osób uzależnionych od alkoholu. Praca stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, Doktorantka wypełniła wszystkie postawione cele badawcze, wykazała się wiedzą teoretyczną w dyscyplinie oraz posiada umiejętności samodzielnego prowadzenia badań naukowych; tym samym rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668), czyli spełnia wszystkie wymagania stawiane pracom promocyjnym na stopień doktora.

W związku z tym, zwracam się z wnioskiem do Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie lek. Małgorzaty Rydzewskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

